

A MAGYAR KÖZLÖNY MELLÉKLETE
2022. június 15., szerda

Tartalomjegyzék

II. Törvényekhez tartozó indokolások

Végző előterjesztői indokolás a szomszédos országban fennálló fegyveres konfliktus, illetve humanitárius katasztrófa magyarországi következményeinek elhárításáról szóló 2022. évi VI. törvényhez

658

II. Törvényekhez tartozó indokolások

Végső előterjesztői indokolás

a szomszédos országban fennálló fegyveres konfliktus, illetve humanitárius katasztrófa magyarországi következményeinek elhárításáról szóló 2022. évi VI. törvényhez

ÁLTALÁNOS INDOKOLÁS

A Hazánk szomszédságában zajló orosz–ukrán háború a második világháború óta nem tapasztalt humanitárius helyzetet eredményezett, és megváltoztatta az európai gazdasági helyzetet is. A humanitárius katasztrófa kezeléséhez és a nemzetközi, gazdasági változások következményeinek kivédéséhez Hazánknak biztosítania kell a hatékony, gyors nemzeti válaszok kialakításának lehetőségét.

Annak biztosítása érdekében tehát, hogy minden szükséges eszköz rendelkezésre álljon a menekülő emberek segítésére, támogatására, elhelyezésére, valamint a felmerülő káros gazdasági hatások kivédése, a következmények enyhítése érdekében, valamint annak biztosítása végett, hogy az ország mielőbb maga mögött hagyja a háború káros következményeit, a Kormány a különleges jogrendben alkotott rendeletei hatályának meghosszabbítására tesz javaslatot.

Ezen indokolás a jogalkotásról szóló 2010. évi CXXX. törvény 18. § (3) bekezdése, valamint a Magyar Közlöny kiadásáról, valamint a jogszabály kihirdetése során történő és a közjogi szervezetszabályozó eszköz közzététele során történő megjelöléséről szóló 5/2019. (III. 13.) IM rendelet 20. § (2) bekezdés a) pontja alapján a Magyar Közlöny mellékleteként megjelenő Indokolások Tárában közzétételre kerül.

RÉSZLETES INDOKOLÁS

1–2. §

A Kormány Magyarország egész területére az Ukrajna területén fennálló fegyveres konfliktusra, illetve humanitárius katasztrófára tekintettel, valamint ezek magyarországi következményeinek az elhárítása érdekében veszélyhelyzet kihirdetéséről és egyes veszélyhelyzeti szabályokról szóló 180/2022. (V. 24.) Korm. rendelettel veszélyhelyzetet (a továbbiakban: veszélyhelyzet) hirdetett ki.

A javaslat 2. §-a az Alaptörvény 53. cikk (3) bekezdése szerinti felhatalmazást tartalmazza. A felhatalmazás tárgyi és időbeli kereteinek meghatározásakor a javaslat figyelemmel van arra, hogy a Kormány intézkedéseit, illetve vonatkozó normáit több kormányrendelet tartalmazhatja, ezért a hatály-meghosszabbítással érintett kormányrendeletek körét nem merev hivatkozás útján állapítja meg, hanem a rendkívüli intézkedések bevezetésére vonatkozó jogalkotói hatáskört megalapozó alaptörvényi rendelkezés feltüntetésével. Lényeges, hogy ez a felhatalmazás a Kormány jövőben meghozandó intézkedéseire is vonatkozik.

A felhatalmazás időbeli hatályát tekintve a javaslat a törvény hatályvesztéséig biztosítja az Alaptörvény 53. cikk (3) bekezdése szerinti felhatalmazást, ugyanakkor a javaslat 2. § (2) bekezdése egyértelművé teszi, hogy e döntés visszavonható, továbbá értelemszerűen a jogalkotásról szóló 2010. évi CXXX. törvény 10. § (3) bekezdés a) pontja szerinti hatáskör is az Országgyűlés rendelkezésére áll.

Ki kell emelni, hogy az Országgyűlésnek a soron következő határozatképes ülésein a fenti konstrukció alapján a felhatalmazás fenntartásáról nem szükséges dönten, az ex lege a törvény hatályvesztéséig fennmarad, döntés ezt megelőzően csupán a felhatalmazás visszavonásának igénye esetén szükséges. Hangsúlyozandó ugyanakkor, hogy a felhatalmazás visszavonása esetén is az intézkedéseket tartalmazó egyes kormányrendeletek az Alaptörvény 53. cikk (3) bekezdésének megfelelően a kihirdetésüket követően 15 napig hatályban maradnak. A felhatalmazás tárgyi keretei alapján pedig az Országgyűlésnek lehetősége van továbbá arra, hogy csupán a Kormány által hozott egyes intézkedések tekintetében vonja vissza a felhatalmazását.

3. §

A javaslat rögzíti, hogy az Országgyűlés a javaslat hatálybalépéséig megalkotott, rendkívüli intézkedéseket tartalmazó kormányrendeleteket megerősíti, ezáltal az Országgyűlés politikailag elismeri a Kormánynak a szomszédos országban fennálló fegyveres konfliktus, illetve humanitárius katasztrófa magyarországi következményeinek elhárítása érdekében megtett lépéseit.

4. §

Az Országgyűlés ugyancsak megerősíti, külön jóváhagyja a Kormány azon döntését, amellyel az Alaptörvény 53. cikk (2) bekezdése alapján, rendkívüli intézkedésként a veszélyhelyzet kihirdetéséről szóló 478/2020. (XI. 3.) Korm. rendelet szerinti veszélyhelyzet, illetve a veszélyhelyzet kihirdetéséről és a veszélyhelyzeti intézkedések hatálybalépéséről szóló 27/2021. (I. 29.) Korm. rendelet [a továbbiakban: 27/2021. (I. 29.) Korm. rendelet] szerinti veszélyhelyzet ideje alatt kiadott egyes kormányrendeleteket a 2022. május 31-én hatályos szövegükkel újból hatályba léptette.

A Kormány ezen intézkedése a veszélyhelyzetben, tehát különleges jogrendi időszakában hozott jogi aktus, amelynek célja, hogy az egyes jogintézmények működésének kiszámíthatóságát biztosító jogbiztonság követelményének megfelelő módon biztosítsa, hogy a jogalanyok a számukra az elmúlt hónapokban megszokott intézkedéseket, jogszabályokat alkalmazzák a jövőben is.

Az újbóli hatályba léptetés mint jogintézmény alkalmazására a 27/2021. (I. 29.) Korm. rendelettel már egyszer sor került. Jelen helyzetben is ez a veszélyhelyzethez köthető rendkívüli, de a jogbiztonság követelményéből kényszerűen fakadó jogtechnikai intézkedés, amelynek különlegességét a helyzet rendkívülisége, az egyértelműség és kiszámíthatóság igénye határozza meg az Alaptörvény B) cikkére visszavezetve.

A Kormány ezen intézkedése figyelemmel van az Alkotmánybíróságnak az Alaptörvény B) cikkével összefüggő gyakorlatára, amely szerint a jogbiztonság követelménye megkívánja, hogy a jogrendszer egésze, annak részterületei, valamint egyes szabályai világosak, egyértelműek, hatásukat tekintve kiszámíthatóak és a norma címzettjei számára előreláthatóak legyenek. A jogbiztonság nemcsak az egyes normák egyértelműségét követeli meg, hanem az egyes jogintézmények működésének kiszámíthatóságát is többek között annak érdekében, hogy a jogalanyok magatartásukat ténylegesen a jog előírásaihoz tudják igazítani. Mindez különleges jogrend idején, így jelen helyzetben az egyes törvényektől eltérést megfogalmazó veszélyhelyzeti kormányrendeletek vonatkozásában fokozottan igaz.

A Kormány célja a válság magyarországi következményeivel szembeni hatékony védekezés és a gazdaság újraindítása, ezért a következetes jogalkalmazás érdekében léptette hatályba a korábban kiadott kormányrendeleteket a meglévő kötelezettségek változatlan fenntartása mellett. A Kormány jelen körülmények között fontosnak tartja az egyértelmű és az elmúlt hónapokban alkalmazott jogalkalmazási környezet fenntartását.

5. §

A javaslat előírja, hogy a Kormány a veszélyhelyzet elhárítása érdekében az intézkedések hatályának fenntartásáig megtett intézkedésekről rendszeresen, az Országgyűlés ülésén – annak hiányában az Országgyűlés elnöke és az országgyűlési képviselőcsoportok vezetői részére – tájékoztatást adjon.

6. §

A javaslat deklarálja a Kormány azon, az Alaptörvény 54. cikk (3) bekezdéséből következő kötelezettségét, hogy a különleges jogrendet szüntesse meg, ha a különleges jogrend kihirdetésének feltételei már nem állnak fenn.

7. §

A javaslat a veszélyhelyzet azonnali és hatékony kezelése érdekében a hatálybalépést a kihirdetés napján 21 órai időpontban határozza meg.

8. §

A javaslat hatályvesztésének az időpontja 2022. november 1. Ennek megfelelően a Kormány öt hónapnyi időtartamban kap az Országgyűléstől lehetőséget arra, hogy – ha a rendes jogrendi eszközök nem elégségesek – a különleges jogrendi eszközökkel küzdjön a szomszédos országban fennálló háborús helyzet és humanitárius katasztrófa magyarországi következményeinek elhárítása érdekében.

Az Indokolások Tárát az Igazságügyi Minisztérium szerkeszti.

A szerkesztésért felelős: dr. Salgó László Péter.

A szerkesztőség címe: 1051 Budapest, Nádor utca 22.

Az Indokolások Tára hiteles tartalma elektronikus dokumentumként a <http://www.magyarkozlony.hu> honlapon érhető el.